

Interview met Nicholas Paelinck, voorzitter van de Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP)

“Een masterplan voor de politie”

Eerste hoofdcommissaris Nicholas Paelinck, korpschef van de politiezone Westkust (Koksijde, Nieuwpoort en De Panne) is sedert de politiehervorming hoofd van de lokale politiezone Westkust en is al aan zijn vijfde mandaat toe. Maar Paelinck is ook al 26 jaar lid van de Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP). Sedert 2018 is hij voorzitter van de VCLP en is hij daar ondertussen aan zijn tweede termijn bezig. Paelinck legt tijdens een gesprek met VSOA-ondervoorzitter Vincent Houssin en nationaal informatiebeheerder Patrick Roijens een aantal pijnpunten in de lokale politie bloot. Hij pleit voor een allesomvattend masterplan om vooral het statuut en de structuren te verbeteren.

De VCLP houdt zich bezig met het onderzoeken van problemen en het geven van adviezen over alles wat de lokale politiezones aanbelangt, zowel op eigen initiatief of op verzoek. Ze is onder meer betrokken bij overlegorganen zoals het coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie of de Federale Politieraad, Justipol, Raad van Burgemeesters ... en verstrekt advies aan politieoverheden. Ze vertegenwoordigen de 184 politiezones.

“Nu is het belangrijk dat er een dooi komt in de relatie tussen de vakorganisaties en de federale regering.”

Argument: wat is uw mening over het sectoraal akkoord?

Nicholas Paelinck: “Het akkoord is niet gehonoreerd zoals geconcipieerd. Dat is toch het minste wat we kunnen zeggen. De minister van Binnenlandse Zaken heeft zelf onderhandeld en dit tot een goed einde gebracht. Nu blijkt dat de overheid de afspraken anders benaderd dan zoals afgesproken. Dit zorgt nu al maanden voor een hevig spanningsveld tussen de overheid en de vakorganisaties die de politiemensen vertegenwoordigen. Het is dan ook belangrijk dat er een dooi komt in de relatie tussen de vakorganisaties en de federale regering. Zoniet zal er niets vooruit gaan. Voor niemand. En dit is geen gezonde situatie. Er moet water bij de wijn komen.”

Ja, maar het vertrouwen is toch volledig geschonden?

“Goed, maar dat vertrouwen moet hersteld worden. Waarom wordt er geen bemiddelaar aangesteld om tot een consensus te komen. We kunnen niet meer terugkomen op die onderhandelingen. Die waren afgeklopt. Er moet nu een akkoord komen over de uitvoering van het akkoord. Dit is onomkeerbaar. Wat mij ook veronrust is dat het akkoord nu over drie jaar zou worden gespreid en de factuur dus gedeeltelijk naar de volgende regering wordt doorgeschoven. Hoe ga je in 2024 dan verder onderhandelen

met een vorige factuur die nog niet betaald is? Ik pleit ook voor een omwenteling; een nieuwe structuur met een nieuwe aangepaste financiering; hertekenen van de taakinfilling en een modern aangepast statuut voor de politie. Nu is het altijd maar morrelen in de marge. Een beetje statuut, een beetje verloning, een beetje taakuitbreiding, een beetje schaalgrootte, een beetje rationalisering federale politie... Ik pleit voor hertekenen van onze geïntegreerde politie, niet out of the box, maar zonder box. Dus niet alleen lokale politie maar ook federale politie moeten in het bad. Maar niet zonder te

voorzien in een nieuwe financiering. Federaal is het geld op en ook lokaal is het geld op. Echter met de 6° staatshervorming zijn er wel een reeks bevoegdheden en inkomsten overgeheveld naar de regio's; maar de werklast naar de lokpol en fedpol bleven behouden. Bijvoorbeeld de inkomsten van het geregionaliseerd verkeersveiligheidsfonds gaan nu naar de regio's en niet meer bij de Lokale politie.

Wel als het Vlaams Gewest wil dat wij die taken uitvoeren, dan moet er worden betaald. Ook dient dringend het dossier van 'Betaalpolitie' op tafel worden gelegd voor alle commerciële sport- en culturele evenementen. Dus de kost van de veiligheid voor al die evenementen, wielervedstrijden, voetbalwedstrijden, ... daar zal een vergoeding moeten tegenover staan."

U vindt ook dat de zones inzake het statuut hun eigen ding moeten kunnen doen?

"Ja maar de sturing van een nieuw statuut moet toch federaal komen, over de zones heen maar dan wel met de nodige soepelheid voor de zones. We moeten naar een modern statuut met mogelijkheden zoals binnen de gemeenten waar bijvoorbeeld aangeworven kan worden volgens competentie en niet meer volgens diploma. Met mogelijkheden tot fietsleasing of spreiding verlofdagen over de jaren.

Inzake budgetbeheer moet er ook bij de federale politie enige soepelheid komen, met bijvoorbeeld de mogelijkheid om budgetten over te dragen en te besteden wanneer nodig. Het opsoeperen van niet gebruikte budgetten om op te soepelen is niet langer verantwoord.

We zitten nu te veel binnen het keurslijf van de inspecteur van financiën. Zijn broodheer is de staatssecretaris van Begroting, die als doel heeft te besparen en niet de Minister van Binnenlandse Zaken. De rol van de inspecteur van Financiën moet gereduceerd tot de rol van de bijzonder rekenplichtige binnen de politiezones.

We moeten het misschien ook eens hebben over de hoge werklast?

"Politiediensten werken na 17 uur, in het weekend... Dat komt door de subsidiaire verantwoordelijkheid in zowat 200 wetten, decreten en verordeningen. Als zij het niet doen, dan moet de politie het doen, dat is de regel. Dit moet stoppen. We moeten af van een politie die alles moet doen, een denkbeeld van 25 jaar geleden.

Korpschef Paelinck tijdens de Staten-Generaal van de politie over de ontwikkeling van een nieuwe toekomstvisie voor de Belgische politiediensten - mei 2021

© Belgainage - JAMES ARTHUR GEKIERE

Iedereen die een bevoegdheid heeft, moet ze ook effectief uitvoeren. Ik geef een voorbeeld, de economische inspectie of dierenwelzijn komen hier geregeld langs met de vraag: "ik moet een politieagent meehebben!" Doe het zelf hé! Bijvoorbeeld tachtig procent van de processen-verbaal van ruimtelijke ordening komen van de lokale politie. Vindt u dat normaal? En dit volledig gratis. Iedereen die een beroep doet op de politie, moet mee betalen en mee in het bad. Dan kan je ook naar eerlijke verloning gaan en het beroep van agent aantrekkelijker maken."

"Het geweldmonopolie moet bij de politie blijven. Andere taken, zoals het vervoer van gevangenen, kunnen aan de private sector worden uitbesteed."

Is het ook geen kwestie van een grondig kerntakendebat te voeren?

"Natuurlijk. Het geweldmonopolie moet bij de politie blijven. Het kerntakendebat kan niet langer wachten. Het moet 'nu' gebeuren.

De private veiligheidssector moet veel meer betrokken worden.

Ook de sociale sector moet vanachter hun burelen komen en 24h op 24h op het terrein aanwezig zijn via 'sociale patrouilles'.

Wij moeten duidelijk maken wat de politie van de toekomst moet zijn en met een sterk plan naar de politiek stappen. Dat biedt een kans op slagen. Al die tussentijdse rationaliseringsoefeningen, dat is de aanpak van vandaag, hebben tot niets geleid. Ik verdenk er de politiek van die rationalisering als dekmantel te gebruiken omdat de moed ontbreekt om een echte hervorming op poten te zetten.

Wordt u daar soms niet moe van?

"Eerlijk? Neen! Als er een masterplan komt, moet de politiek zijn verantwoordelijkheid nemen. Maar ik stel wel voor dat de top van de politie zelf met een model en masterplan komt en dit niet aan anderen buiten de politie overlaat. We hebben geen schoonmoeders nodig."

Hebben jullie ook te maken met cybercriminaliteit?

"t Zal wel. Ik ontmoette onlangs de korpschef van de Boston Police. Vijftig procent van alle criminaliteit in de States heeft te maken met IT. Om die te bestrijden heb je dus andere profielen van agenten nodig hé. Wij staan hier met onze

voeten in laagwater te discussieren over de cybercriminaliteit terwijl we de tsunami niet op ons zien afkomen.

De regels voor aanwervingen en externe hulp van IT-geschoold personeel moeten flexibeler worden.

We hebben die profielen nodig dwars door onze organisatie zowel bij de dispatching, bij de cyberrecherche, maar evenzeer bij het onthaal en de planton.

De fiets van mijn zoon wordt gestolen. Er hangt aan de woning een camera. De man in kwestie zet de beelden al op facebook. Iemand herkent de dader aan zijn schoenen. Voor dat de politie ter plaatse was, wist men al waar de fiets was. Tja, wat een beeld krijgt de burger dan van de politie? Onlangs komt er een 16 jarige aan de balie een aangifte doen van een identiteitsdiefstal. Zijn identiteit in kwestie werd op pedofiele chatsessies misbruikt. Wat moet je daar mee als planton bij zo'n aangifte? En als we deze jongeman niet geholpen wordt zal de politie langzaam uit de Market geprezen worden.

We moeten vooruitkijken en die nieuwe technieken bij de politie binnenbrengen om gewapend te zijn tegen dergelijke criminaliteit.”

En justitie moet ook nog kunnen volgen om te bestraffen?

“Justitie wordt met de strafuitvoering en strafrecht hervormd maar ook hier komen zaken weer doorgeschoven naar de politie. Zoals het dossier ‘Pacos’. Meer en meer wordt de politie de opslag van Justitie en dus een vooruitgeschoven griffie. Men beslist: “geen digitale griffie”, alles moet vijf jaar bij de politie bewaard worden. Wie krijgt de kost? Juist, de politie.

Een deel van de strafuitvoering gaat naar de regio's. En die schuiven het ook door naar de politie.

De controle op de strafuitvoering gebeurde vroeger binnen de penitentiaire instellingen door de cipiers van Justitie. Nu wordt die strafuitvoering meer en meer buiten de gevangenis toegepast, bv. via elektronisch toezicht, via transitiehuizen, detentiehuis, probatievoorwaarden, huisarresten etc.. En wie mag dat controleren: de politie i.p.v. justitie! In de Angelsaksische landen gebeurt dit door Justitieagenten op het terrein en niet door de politie.

Actie politiebonden voor Bozar tijdens nieuwjaarsreceptie Open Vld - januari 2023

© Belgainage - BENOIT DOPPAGNE

Hoe staat het met de rekrutering van nieuwe krachten? Wat is uw ervaring?

“Privatiseer die rekrutering, zoals Nederland voor bepaalde overheden reeds doet. Waarom moet de politie dit zelf doen? Dit is geen core business van de politie. Er is op de private markt voldoende knowhow aanwezig om dit te doen. Zoals het nu loopt is de rekrutering en selectie nog altijd een ramp vooral aan Nederlandstalige kant. Dit leidde naar een overtal aan Franstalige kandidaten en een tekort aan Nederlandstalige kandidaten met nu een scheefgroei binnen de politie.

Een ander heikel onderwerp: het geweld tegen de politie. Hoe ziet u dat?

“Elke vorm van geweld tegen politiemensen kan niet. Zowel verbaal als fysiek. Dit geweld moet gerechtelijk vervolgd worden. Ik vind zelfs dat voor lichte feiten er geen minnelijke schikkingen mogen gebeuren. Alles voor de rechtbank. Geweld heeft een te grote impact op het leven van een politieagent.”

Geldt dit ook voor het geweld van politieagenten zelf?

“Ach, we worden overgecontroleerd. Niemand wordt strenger gecontroleerd dan de politie. En ik hoor stemmen om alles nog strenger te maken. Wat blijft er nog over om strenger te

maken? Het tuchtstatuut moet wel herbekeken en versoepeld worden. Een werkgroep van de Vaste Commissie heeft een aantal voorstellen gedaan om het tuchtstatuut te herbekijken. Ik hoop dat de overheid rekening houdt met onze opmerkingen.”

Een laatste vraag: hoe staat u tegenover de fusie van politiezones?

“Je hebt één armoezaaiër. Je hebt twee armoezaaiërs. Dan heb je dus één grote armoezaaiër. Fusies lossen niets op. Je moet de structuur volledig veranderen. Waarom zou je fusioneren? Om aan capaciteit te winnen, maar zo werkt het niet. Je kan de capaciteit slechts verhogen door je organisatie beter te structureren, je taken goed te verdelen en je verantwoordelijkheid te omschrijven, aan te geven en op de juiste plaats te leggen. De nieuwe structuren moeten ook territoriaal congruent zijn. Alles moet mooi op zoneniveau afgebakend zijn en geen overlappings tussen zones hebben. Ik geloof daarom in veiligheidsregio's binnen drie grote zones, een Waalse, een Vlaamse en een zone Brussel-hoofdstedelijk gewest met een ontvette, afgeslankte super-gespecialiseerde federale politie; maar dit is mijn mening.

Commissaris, bedankt voor het gesprek. ■